

YTTRANDE

Ert datum: 2023-05-26
Er referens: Ju2023/01030

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Statens historiska museers svar på betänkandet ”En tydligare bestämmelse om hets mot folkgrupp” (SOU 2023:17)

Regeringen har begärt att Statens historiska museer (SHM) svarar på remissen. SHM lämnar här sitt yttrande (Bilaga 1).

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av överintendenten Magnus Hagberg efter föredragning av biträdande museichef Niclas Järvklo. I den slutliga beredningen har även museichef Katherine Hauptman deltagit.

Magnus Hagberg
Överintendent

Niclas Järvklo
Biträdande museichef, Sveriges
museum om Förintelsen

Bilaga 1

Statens historiska museers svar på betänkandet ”En tydligare bestämmelse om hets mot folkgrupp” (SOU 2023:17)

Bakgrund

Regeringen inrättade den 1 juli 2022 Sveriges museum om Förintelsen inom ramen för Statens historiska museer (SHM). Sveriges museum om Förintelsen ska bevara och föra vidare minnet av Förintelsen. Etablerandet av Sveriges museum om Förintelsen innebär att SHM utvecklat sin expertis rörande Förintelsens historia. Museet arbetar i nära samverkan med forskare och andra experter inom historievetenskap samt frågor om historieförmedling, historiedidaktik, pedagogik och arbete mot antisemitism och antiziganism med mera.

Remissvar

SHM tillstyrker förslaget att den svenska strafflagstiftningen ska ändras så att det särskilt framgår att brottstypen hets mot folkgrupp även omfattar vissa typer av förnekelsegärningar. SHM delar vidare kommitténs syn på den närmare innebörden av bestämmelsen om förnekande, urskuldande eller uppenbart förringande av folkmord eller andra allvarliga internationella brott.

SHM delar kommitténs syn på skälen som anförs för förslaget. Det gäller exempelvis utgångspunkten i behovet av rättvisa, upprättelse, försoning och att visa hänsyn till offren och deras anhöriga. SHM instämmer vidare i uppfattningen om att det särskilda straffansvaret kan tjäna som ett pedagogiskt verktyg om en elev i en undervisningssituation ifrågasätter Förintelsen, samt i det som anförs om att motverkande av förnekelse och förvanskning av Förintelsen och nazisternas illdåd även handlar om att upprätthålla minnet av folkmordet på romer och de förföljelser som andra grupper, såsom homosexuella, utsattes för. SHM delar därtill kommitténs syn på att förnekelse och förvanskning av Förintelsen också handlar om att bevara de demokratiska institutionerna och de värden som den svenska grundlagen vilar på, såsom frihet och värdighet.

Kommittén har i sitt betänkande (6.3) hänvisat till definitioner om förnekelse och förvanskning av Förintelsen som utformats av IHRA, den internationella alliansen för hågkomst av Förintelsen, vilket SHM uppskattar och anser är av stor betydelse i sammanhanget. Förintelseförnekelse och förvanskning är internationella företeelser och IHRA tillhandahåller definitioner och riktlinjer på området som utformats i dialog med internationell vetenskaplig expertis.

SHM ser därtill positivt på övriga förslag i betänkandet om att bestämmelsen om hets mot folkgrupp ska ändras på så sätt att den uttryckligen omfattar gärningen att uppmåna till våld och att bestämmelsen utvidgas så att den omfattar enskilda i de skyddade grupperna. SHM delar även bedömningen att ändringarna ska införas även på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens tillämpningsområden.

SHM har inga synpunkter på förslagen i övrigt.